

som Køberen skal udrede, naar der sker Brud paa Kontrakten. Lovforslaget tilsigter paa begge Punkter at give Køberen en Betryggelse mod alt for ubillige Billaar, som kunde være opstillede i Kontrakten. Udvalget har, hvad det sidste Forhold angaar, som omhandles i § 3, 2det Stykke, ingen Betænkelse fundet ved enstemmig at tiltræde Bestemmelsen om, at Domstolene kunne nedlægge en saadan Straffedydelse til et saadant Beløb, der kan anses for at være passende Erstatning for det skete Brud paa Kontrakten. Derimod har det i Udvalget været Genstand for Forhandling, om ikke § 3, 1ste Stykke, gif Sælgeren for nær, eller under visse Forhold kunde gaa Sælgeren for nær. Bestemmelsen gaar ud paa, at Overenskomsten om, at Køberens Udeblivelse med de vedtagne Afdrag skal medføre, at den resterende Købesum straks forfalder til Betaling, ikke kunne gøres gældende, med mindre Køberen er udebleven med mindst to paa hinanden følgende Afdrag, og det Beløb, med hvis Betaling han er udebleven, udgør mindst Tienbedelen af Købesummen for den eller de udleverede Genstande. Men Resultatet af Udvalgets Overvejelser har været, at i alt Fald Flertallet af Udvalget har ment, at der ikke var nogen Fare ved disse Bestemmelser for Sælgeren, og det Medlem af Udvalget, der særlig har fremhævet disse Betænkigheder, har heller ikke fundet Anledning til i den Anledning at stille noget Ændringsforslag. Flertallets Betragtning er den, at det aabenbart er Meningen med saadanne kontraktmæssige Bestemmelser om, at Købesummen straks skal forfalde til Betaling, naar visse Afdrag udeblive, at møde ond Vilje eller utilgivelig Forsømmelighed fra Køberens Side, og at Tanken i Lovforslaget altsaa er den at opstille visse — efter et Skøn naturligvis — faste Betingelser for at en saadan utilgivelig Forsømmelighed eller ond Vilje kan siges at være til Stede, og det forekommer os, at de opstillede Betingelser ikke ville kunne udsætte Sælgeren for den Fare, ikke paa en kraftig Maade at kunne møde ond Vilje eller Forsømmelighed, hvor den virkelig er til Stede hos Køberen. Udvalget har altsaa i sin Helhed ikke stillet noget Forslag, som gaar ud paa at formindke det Værn, som ved denne Paragrafs 1ste Stykke er givet Køberen. Udvalget er derimod blevet gjort opmærksom paa, at der foreligger et Forhold i det virkelige Liv, som Udfastet næppe havde tænkt sig, det nemlig, at en saadan Bestemmelse som den, at Købesummen straks forfalder til Betaling, ofte i disse Forhold ikke blot er

fnyttet til denne Betingelse, at der foreligger Udeblivelse med de vedtagne Afdrag, men at den ogsaa gælder i saadanne Tilfælde, hvor der foreligger Udeblivelse med Renter. Det var vistnok ikke Forudsætningen for Udfastet, at saadanne Tilfælde forekom, at der var betinget Rente i disse Forhold; thi det laa jo saa overordentlig nær at faa dem ad anden Vej, i dette Tilfælde at sætte Købesummen tilsvarende op, hvad der vilde være lige saa brugeligt. Men det forekommer dog Udvalget, at i Konsekvens af Udfastets Bestemmelser om dette Forhold maatte det dog tillige udtrykkelig siges, at en Overenskomst om, at Udeblivelse med Rente paa samme Maade skal medføre, at Købesummen, forfalde til Betaling, er ughldig. Det har man derfor foreslaet i Ændringsforslag under Nr. 4.

Endelig har Udvalget foreslaet Indskydelse af en helt ny Paragraf, som staar i Forbindelse med det Forhold, jeg i Begyndelsen af dette Foredrag berørte, nemlig at der, samtidig med, at man udsætter Sælgeren for, hvad der er uundgaeligt, efter Omstændighederne at maatte gaa Retshæjen, hvor han tidligere ikke behøvede dette, fordi nu Køberen har gjort Krav paa noget, som han ikke tidligere kunde gøre Krav paa, maa sørges for, at denne Retshæj og den almindelige Proces, som i dette Tilfælde bør anlægges, gøres saa let og navnlig saa hurtig som muligt. Vi have i Udvalget ment, at det ikke var rigtigt ved denne Lejlighed at opstille en ny Procesmaade. Jeg gør her den samme Bemærkning, som jeg gjorde før i samme Anledning, nemlig den, at ved en saadan Lov om et enkelt Omraade er der ikke Anledning til at skabe noget nyt paa de almindelige Rettsreglers Omraade. Det vi havde tænkt os, var, at Processer, Rettsstridigheder om de af en saadan Lov sig rejsende Forhold burde henføres under en af de Procesmaader, vor Lovgivning allerede kender, og som ere beregnede paa hurtig at føre til Maalet, navnlig i den Retning, at den særlige Forligsprøve før selve Processen undgaaes. Af de forskellige Veje, som der her kan være Tale om at gaa, har Udvalget ment at burde foreslaa den, som er nævnt i den ny Paragrafs første Stykke, nemlig, at Sagen undergives Gæsteretsbehandling. Herved var der dog imidlertid en Mislighed, for saa vidt det nemlig kunde medføre, at en Fordyrelse fandt Sted, og at altsaa Hurtigheden maatte købes dermed, og for at undgaa dette har Udvalget tilføjet i sit Ændringsforslag: „dog uden forhøjede Gebyrer“, saaledes at Hurtigheden opnaaedes, uden at det betales med højere Rettsgebyrer. Men hvis Striden alene drejer sig om Størrelsen